

лакѣ (Tocilescu, 461), дрѣво (Oct. 89), срѣднын (Panaitescu, 39), здракиѣ (Costăchescu, 60), блато (Panaitescu, 88), златыхъ (Costăchescu, II, 132) чрѣсъ (Costăchescu, 111).

В езика на грамотите от Молдова преобладава източнославянското пълногласие. Напр.: городѣк (Costăchescu, 9), коротити (Costăchescu, II, 789), коронѣк (Costăchescu, II, 594), загородни (I. Bogdan I, 92), здорокиѣ (I. Bogdan I, 92), колота (I. Bogdan I, 85), золотыхъ (I. Bogdan I, 419), колости (Costăchescu, II, 244), полотно (Costăchescu, II, 788) черѣс (Costăchescu I, 239), сѣрекра (I. Bogdan, I, 55), перекозом (Costăchescu, II, 214).

Среща се също в Молдова спорадично и развитие на групите *ор*, *ол*, в *ро*, *ло* под влияние на полския език, особено в езика на дипломатическите текстове: гродѣ (Costăchescu, II, 605), брод (Costăchescu, II, 281), бронтити (Costăchescu, II, 666), здрокиѣ (I. Bogdan, I, 96) кролеки (I. Bogdan, II, 426), злоту (I. Bogdan, I, 89), блота (I. Bogdan, I, 183), сѣрекра (Costăchescu, II, 562).

По този начин в румънския книжовнославянски език срещаме и трите начина на предаване на споменатите праславянски групи, резултат на разнородните славянски езикови влияния.

Други фонетични процеси. 1. Известно е, че епентетично *л* се е запазило във всички славянски езици в начална сричка. В средата на думата обаче то е получило различно развитие. В западните славянски езици и в български епентетично *л* изчезва, докато в източнославянските и в сръбски се пази.

В езика на грамотите от Молдова¹ и Трансилвания епентетично *л* под влияние на руски, съответно сърбохърватски език, се запазва в повечето случаи. Напр.: оукрѣплѣем (I. Bogdan, I, 203), кѣплѣет (I. Bogdan, II, 6), оузаклѣмы (I. Bogdan, II, 301), сѣстаклѣти (I. Bogdan, I, 361), торговѣлѣми (I. Bogdan, II, 295), корабѣл (Antol. 263), сѣстакѣл, земѣлю (Oct. 87), прѣстѣпа (Oct. 139), земѣли (Iorga, Inscr. II, 66).

2. Друго фонетично явление, характерно за румънската редакция на книжовно славянски език, е преходът на началното *к>ѣ*. Подобно явление би могло да се обясни с вдияние на народната славянска реч, проникнало по различен път — от украински (в Молдова) или от сърбохърватски (в Трансилвания). Напр.: ѣлезѣли, ѣземѣлю, ѣ рѣкѣрѣ (Tocilescu, 465), оузелѣ (Panaitescu, 122), ѣсѣм (I. Bogdan, I, 41), оузмежеѣт (Costăchescu, II, 46).

3. В езика на молдавските грамоти се забелязват и други някои черти, настанали се под влияние на украинския език, а именно, прехода *к>х* и *г>х* (което впоследствие довежда и до придихание на *х*), напр. хѣто (Costăchescu, II, 716), хѣспѣда (Costăchescu, II, 46), и дори изпадане на *г* напр.: ѣспѣдарѣю (Costăchescu, II, 663).

4. В Влахия и Трансилвания би могла да се отбележи и спорадичната поява на неетимологичен *ъ* (*a*), както и в български език. Напр. докѣръл (Tocilescu, 470), ѣгѣлѣн (Tocilescu, 470), вѣсъкѣ (Tocilescu, 474).

¹ Д. П. БОГДАН, *Фонетическите особености языка славяно-румънскиѣ грамот XIV века*, «Romanoslavica» II, 1958, стр. 71.